

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2018. NOVEMBER 8-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2018. november 8. 15:00 óra

Jelen vannak: Dr. Rádi Péter elnök
Dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes
Dr. Fábián Adrián
Dr. Lugossy-Sági Krisztina
Dr. Sasvári Róbert
Dr. Tóta Áronné
Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Bodolai László
Dr. Borbély Andrea
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Sárhegyi Zoltán

Grecksó Anita NVI főosztályvezető-helyettes
az NVI munkatársai

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Megállapítja, hogy a Bizottság 12 fővel határozatképes és az ülést megnyitja. Ismerteti a meghívóban szereplő napirendi pontot, majd szavazásra bocsátja annak elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 244. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 12 igen, egyhangú szavazattal megállapítja az alábbi napirendet:

I. *Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása*

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. Dr. Eröss Gábor János magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Szervező az alábbi kérdést nyújtotta be:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetni?”

Greckó Anita NVI főosztályvezető-helyettes: Dr. Eröss Gábor János szervező 2018. október 12-én magánszemélyként személyesen eljárva nyújtott be két népszavazásra javasolt kérdést. Ehhez a kérdéshez 24 támogató választópolgár aláírását mellékelte, amelyek közül mindegyik megfelelt a törvényi előírásoknak, így a kezdeményezést a Nemzeti Választási Iroda elnöke a Bizottság elé terjesztette.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet ismertetésére felkéri dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes asszonyt.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A kérdéssel megegyező kérdésben 2008. március 9-én érvényes és eredményes országos népszavazást tartottak. A korábbi kérdés hitelesítését az akkori OVB két alkalommal is megtagadta. A határozatot az Alkotmánybíróság két alkalommal is megsemmisítette és új eljárásra kötelezte a Bizottságot, majd az OVB hitelesítette a kérdést, melyet az Alkotmánybíróság a jogorvoslat során helybenhagyott. A magyar felsőoktatási rendszer finanszírozásának megváltoztatására irányulna ez a kérdés. Ismerteti a határozattervezetben rögzített korábbi és jelenleg hatályos jogszabályi környezetet. A képzési hozzájárulás kitétel a hatályos jogi rendelkezések alapján nem határozható meg, a hatályos jogi szabályozás ilyen kifejezést nem tartalmaz. A kifejezés használata miatt a kérdés nem felel meg a kezdeményezéssel szemben támasztott egyértelműségi követelménynek. Az Alkotmánybíróság határozatában rögzítette, hogy az ügydöntő népszavazás elsődleges célja, hogy a törvényhozási kötelezettséget határozzon meg az Országgyűlés számára. Megerősítő népszavazás már nincs, illetve jelen pillanatban olyan törvényhozási szándék sem ismert, melynek megakadályozására irányulna a kezdeményezés. Ezért amennyiben a szervező célja a hatályos szabályozás fenntartása, az a kérdés megtévesztő jellegét erősíti. A kérdés azért is megtévesztő, mert azt a téves látszatot kelti, hogy a kezdeményezés támogatásával egy jelenleg is létező fizetési kötelezettségről kellene döntést hozni, miközben a jelenlegi szabályozás térítési díjról, önköltség-fizetési kötelezettségről, illetve képzési költségről rendelkezik. A kérdés megtévesztő tartalma miatt álláspontja szerint a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz, így azt sem tudja eldönteni, hogy döntésének milyen következményei lennének. Ebből kifolyólag tudatos döntés hiányában formálisan érvényesülne a népszavazás célja, ez kizárja a kérdés egyértelműségét, tehát nem felel meg az Nsztv.

9. § (1) bekezdésében rögzített népszavazási egyértelműség követelményének a kérdés, ezért annak hitelesítését megtagadni javasolja.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Megállapítja, hogy időközben Bodolai László bizottsági tag megérkezett, így a Bizottság létszáma 13 főre emelkedett.

Dr. Litresits András NVB tag: A kérdés szó szerint megegyezik a 2008-as népszavazás kérdésével. Az a probléma, hogy az akkori népszavazási kérdésben szereplő képzési díjat a jelenlegi felsőoktatási törvény nem szabályozza. A jelenleg hatályos felsőoktatási törvény költségviselési formákban megkülönböztet államilag finanszírozott, részösztöndíjas és önköltséges formát. Tudják, hogy mi a kezdeményező célja. Nincs olyan követelmény, hogy jogszabályokkal megegyező szavak legyenek a kérdésben. A kérdés számára egyértelmű és a népszavazási kampány feladata kell, hogy legyen a kezdeményezés céljának ismertetése.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: A választók számára világos, hogy a kérdés azt célozza, hogy ne legyen semmiféle hozzájárulás. Ennél egyértelműbben nem lehet megfogalmazni.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Most sem kell képzési hozzájárulást fizetni. Nem érti, a szervező miért nem tette fel azt a kérdést, hogy ne kelljen fizetni az államilag támogatott felsőoktatásban, mert akkor nincs probléma a jogi kitételekkel.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Ha úgy tették volna fel a kérdést, akkor sem az NVB, sem a Kúria, sem az Alkotmánybíróság nem fogadta volna el, mert az valóban nem lett volna egyértelmű. A kérdés egyértelmű, arról szól, hogy ne kelljen fizetni.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Egyetért Fábián Adrián érveivel, mert képzési hozzájárulás nincs, tehát nem tudni, mit kívánna a szervező. A fogalom nem ismert. Vannak állami, egyházi, alapítványi intézmények. A kérdéshez csatolásra került a költségvetési törvény vonatkozó fejezete. Itt szerepel a normatív finanszírozásnál a nem állami felsőoktatási intézmények támogatása. Tehát részükre is nyújt az állam működési támogatást. Az államilag támogatott felsőfokú tanulmányok nemcsak az állami intézményekre értendők.

Dr. Borbély Andrea NVB tag: Egyetért Fábián Adrián által elmondottakkal, de véleménye szerint a [14] bekezdésben foglaltak azt támasztják alá, hogy miért egyértelmű a kérdést.

Dr. Litresits András NVB tag: Ismerteti az Nsztv. 9. § (1) bekezdését. Fábián Adrián által felhozott példához képest a kérdés a törvény által elvárt szintet eléri. Mindenki érti, hogy mi a kérdés célja és a törvény ezt az elvárást támasztja a kérdéssel szemben.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Az, hogy lehet ennél egyértelműbben is megfogalmazni egy kérdést, nem jelenti azt, hogy ez a feltett kérdés nem egyértelmű.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Jelenleg nincs képzési hozzájárulás, a fennálló helyzeten erre a kérdésre adott válasz semmit sem változtat, ez a probléma ezzel a kérdéssel.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Azért is indokolt a határozattervezetben foglalt részletes okfejtés, mert a kérdés egy korábbi érvényes és eredményes népszavazáson feltett kérdéssel azonos, tehát egyszer már egyértelműnek bizonyult, ugyanakkor a határozattervezet azt mutatja be, hogy egy kérdés egy megváltozott jogszabályi környezetben már nem feltétlen egyértelmű. További kérdés, hozzászólás nincs, a vitát lezárja és szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen, 4 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetni?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

2. Dr. Eröss Gábor János magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A következő kérdést szintén dr. Eröss Gábor János magánszemély terjesztette elő:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak minden esetben az állam finanszírozza az első 10 félévben a képzést?”

Greckó Anita NVI főosztályvezető-helyettes: Szervező az ismertetett kérdést szintén 2018. október 12-én személyesen eljárva nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. 24 választópolgár támogató aláírását mellékelte, ezek mindegyike megfelelt a jogszabályi feltételeknek, ennél fogva a Nemzeti Választási Iroda elnöke a Nemzeti Választási Bizottság elé terjesztette a kérdést elbírálásra.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet ismertetésére felkéri dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes asszonyt.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A feltett kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. A tiltott tárgykörbe ütközés vizsgálatával kapcsolatban álláspontja szerint a kezdeményezés az állam feladatává kívánja tenni minden felsőfokú tanulmányt folytató esetében az első 10 félév finanszírozását, ezért ismerteti a felsőoktatási intézmények finanszírozására vonatkozó szabályokat. A költségvetési törvény tartalmazza a felsőoktatás állami támogatását. A központi költségvetésről szóló törvény tartalmával kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközés vizsgálata során az Alkotmánybíróság korábbi határozatában kifejtette, hogy a kérdés nem bocsátható népszavazásra, ha a költségvetési törvény módosítását tartalmazza, vagy a kérdésből következik a tiltott tárgykörként megjelölt törvények megváltoztatása, illetve ha a kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő

egyes kiadásokat. Álláspontja szerint kizárt tárgykört érint a kérdés, a költségvetést teljes mértékben befolyásolná, így a kérdés hitelesítése ebből a szempontból kizárható. Tekintettel arra, hogy a Kúria végzésében arra kötelezi a Bizottságot, hogy merítsen ki minden lehetséges indokot a kérdés hitelesítésének vizsgálatakor, ezért szükséges a népszavazási egyértelműség vizsgálata is. Amennyiben a kérdés pontosan nem értelmezhető, csak formálisan érvényesülhet a népszavazás legitimációja. A „minden esetben az állam finanszírozza” szófordulat általános jellege miatt a kezdeményezés több olyan értelmezési lehetőséget is felvet, melyek az egyértelműség körében vizsgálándóak. A kérdés alapján nem világos, hogy mely felsőoktatási intézményekben való tanulmányok folytatása esetén terheli az államot a képzés finanszírozásának kötelezettsége. A kérdésből nem derül ki, hogy milyen alapítású intézményre gondol a szervező, amelyekben ki kívánja terjeszteni az államnak az első 10 félév finanszírozására vonatkozó kötelezettségét, valamint az sem, hogy ennek a jogosultságnak ki lenne az alanya. A kérdésből nem derül ki a hallgatók közötti differenciálás lehetősége sem. Az érintett törvényi rendelkezések kérdés szerinti módosítása a felsőoktatást érintő jogkérdésben való olyan jártasságot igényel, mellyel a szakterületen mélyebb ismeretekkel bíró szakemberek rendelkeznek. A választópolgárnak nincs módja átlátni döntése következményeit, mert nem ismerheti a lényegi összefüggéseket speciális szakmai ismeret nélkül, így a népszavazási egyértelműség követelményének a kérdés nem felel meg. Mindezek alapján a kérdés hitelesítésének megtagadását javasolja a tiltott tárgykör érintettsége, illetve a népszavazási egyértelműség követelményének hiánya miatt.

Dr. Litresits András NVB tag: A kérdés egyértelmű, benne van a kérdésben, hogy ki az alanya, nem ért egyet az indokokkal. A kérdés minden feltételnek megfelel, a költségvetés érintettsége nem közvetlen, kizárt, hogy 2019-ben erről népszavazás legyen, nem is tudja érinteni. Korábban a férfiak nyugdíjazásával kapcsolatos felülvizsgálat alatt a Kúria úgy ítélte meg, hogy konkrétan érinteni kell az adott költségvetési törvényt. Ez a kérdés nem érinti. Az Alkotmánybíróság döntése alapján akkor ütközik a költségvetési törvény érintettségébe, ha pontosan meg akarnak határozni egy kiadási tételt. Véleménye szerint mindennek van költségvetési érintettsége.

Dr. Fábrián Adrián NVB tag: A „minden esetben” kifejezést zavarónak tartja, jobb lett volna elhagyni a kérdésből.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: A kérdést támogatja, a határozattervezetet nem. A határozattervezet [32] pontja fejt ki, hogy nem egyértelmű a jogalkotó számára, hogy lehetséges-e a hallgatók közötti differenciálás. A kérdés minden felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóra vonatkozik. A [36] pontban a tervezet szerint a kérdés lerövidítené az állami támogatás idejét. A kérdés nem zárja ki, hogy a képzés hosszabb legyen, mint az állami támogatás ideje, ezt az indokot nem tudja elfogadni. A [37] ponttal szintén nem ért egyet, a finanszírozás a kérdés lényege, nem az, hogy valaki esetleg a szülés miatt nem tudja befejezni a félévet.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: A határozattervezetben szerepel, hogy kik jogosultak felsőoktatási intézmény alapítására, melyet a [26] pont kifejt. Egyértelmű, hogy a felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók kifejezés valamennyi intézményben tanulmányt folytatókra vonatkozik, tehát a kérdés arra irányul, hogy a nem állami intézményben is az állam finanszírozza a képzést. Ilyen mértékű állami támogatással nem válnak ezek a nem állami intézmények állami intézménnyé? Ez az egyetemi önállóságot is sértené véleménye szerint. A 2018-ban hozott kúriai döntés alapján a kérdés olyan oktatási szakpolitikai kérdést érint, amelynek megértéséhez a választópolgároknak átfogó oktatási szemléletre, tudásra lenne szükségük. Egyetért azzal, hogy a kérdés költségvetést érint, és nem tesz eleget az egyértelműség követelményének.

Dr. Lovas András NVB tag: Támogatja az előterjesztést. A költségvetéssel kapcsolatos kifejtés megalapozott, ezt az elutasítási indokot elegendőnek tartja. A választópolgár szempontjából úgy gondolja, egyértelmű a kérdés, de a jogalkotói egyértelműség szempontjából egyetért azzal, hogy többféleképpen lehet értelmezni. Javasolja, hogy a választópolgári egyértelműséget elhagyva fogadják el a határozattervezetet.

Dr. Borbély Andrea NVB tag: Támogatja a határozattervezetet. Álláspontja szerint a választópolgári egyértelműség abból a szempontból is fennáll, hogy az első 5 évre vonatkozik az állami finanszírozás tekintetében. Ha törvényt alkot az Országgyűlés, akkor 3 év elteltével válik jogosulttá arra, hogy az általa hozott törvényt megváltoztassa, így a kérdés azt a hamis látszatot kelti, hogy a választópolgár 10 félévre tud dönteni egy eredményes népszavazás esetén.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Amellett szokott érvelni, hogy minél több népszavazási kérdést engedjenek át, de itt a szervező nem értette, hogy mit nyújtott be. Nem gondolná, hogy a szervező azt szerette volna, hogy a magánegyetemeken folyó képzéseket is az állam finanszírozza és a választópolgárok nem tudnák átlátni, hogy a kérdéssel a magánegyetemek és a külföldi egyetemek megszűnnének. A határozattervezetet támogatja.

Dr. Sárhegyi Zoltán László NVB tag: A költségvetés érintettsége mint tiltott tárgykör mellett egyetért azzal is, hogy az egyértelműség sérül, hiszen ha ebből a kérdésből jogszabály születne, akkor az azt jelenti, hogy ha bárhol, bármikor, bárki felsőoktatásban tanulmányokat folytat, akkor jogosult lenne erre az állami támogatásra. Mindezek alapján gondolja, hogy az egyértelműség is sérül a kérdés kapcsán.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem gondolja, hogy a kérdés megértéséhez a választópolgároknak az egész törvényt végig kellene olvasniuk és oktatási szakértőhöz hasonló tudással kellene rendelkezniük. Egy magyar állampolgárnak tisztában kell lennie azzal, hogy nemcsak állami, hanem magánegyetemek is vannak Magyarországon és tudja, hogy mire vonatkozik a kérdés, mely véleménye szerint egyértelmű.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A „minden esetben” kitétel egy népszavazási kérdésben nem lehet egyértelmű. Azokra a felsőoktatási intézményekre is gondolnak tagtársai, akik nem kötnek megállapodást a Kormánnyal? Ez az abszurditás határát súrolja.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: A legtöbb nem állami fenntartású oktatási intézményben vannak államilag támogatott képzések.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja. Egyetért az egyértelműség határozat szerinti kifejtésével és felhívja a figyelmet arra, hogy a Kúria ennél viszonylag egyszerűbb kérdésben nyilvánította ki azt, hogy oktatási szakpolitikai kérdésekben nincs helye népszavazásnak, a tervezetben leírt hasonló okokra figyelemmel. Szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen, 3 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak minden esetben az állam finanszírozza az első 10 félévben a képzést?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

3. Magyar Szocialista Párt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A Magyar Szocialista Párt által előterjesztett kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a miniszterelnököt megillető juttatások körébe ne tartozzon egészségügyi ellátás?”

Grecksó Anita NVI főosztályvezető-helyettes: Szervező meghatalmazott útján 2018. október 17-én három népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. A konkrét kérdéshez 30 támogató választópolgár támogató aláírását csatolta, amelyek közül mindegyik megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Mivel a kezdeményezés teljesítette a törvényi feltételeket, ezért a Nemzeti Választási Iroda elnöke a Nemzeti Választási Bizottság elé terjesztette a kérdést. Szervező képviselőjében meghatalmazással Bangóné Borbély Ildikó jelent meg az ülésen szóbeli nyilatkozattétel érdekében.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Tájékoztatja a megjelenteket, hogy népszavazási kérdés esetében nem szokás a szervezőt meghallgatni, figyelemmel arra, hogy a népszavazási kérdésnek önmagát kell megmagyaráznia, ahhoz nem tud a szervező sem a választópolgároknak, sem a nyilvánosságnak segíteni, hogy ez mit jelent. Szavazásra bocsátja annak eldöntését, hogy a Bizottság kívánja-e a szervezőt meghallgatni.

Szavazás

A Bizottság 245. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 5 igen, 8 nem szavazattal úgy dönt, hogy a szervező számára nem kíván megszólalási lehetőséget biztosítani.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Felkéri dr. Lugossy-Sági Krisztinát a határozattervezet ismertetésére.

Dr. Lugossy-Sági Krisztina NVB tag: A kezdeményezés kapcsán a Bizottságnak azt kell vizsgálnia, hogy fennáll-e a tiltott tárgykörbe ütközés, illetve, hogy a szervező joggyakorlása összeegyeztethető-e az országos népszavazás alkotmányos céljával és rendeltetésével. Az Alkotmánybíróság, majd a Kúria az Országgyűlés személyi és szervezetalkítási hatáskörébe tartozónak, ekként pedig a népszavazási kérdés hitelesítésének akadályát képező tárgynak minősítette valamely konkrét személy Országgyűlés általi megválasztására vonatkozó döntést. A miniszterelnök státuszának legfontosabb kérdéseit az Alaptörvény tartalmazza, míg a részletes szabályok a Ksztv.-ben találhatóak. A politikai vezetők állami vezetői jogviszonyban állnak. A Ksztv. II. Fejezetében találhatóak a miniszterelnökre vonatkozó részletes szabályok, mely rögzíti, hogy a miniszterelnök valamennyi egészségügyi ellátás térítésmentes igénybevételére jogosult. A népszavazási kérdéssel érintett juttatás a miniszterelnök státuszát rendező részletes törvényi szabályok között szerepel, amely a népszavazás számára tiltott tárgykörbe tartozik. A kérdés az Országgyűlés személyi és szervezetalkítási hatáskörébe tartozik, így az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés e) pontja alapján a kérdésben nem tartható országos népszavazás. A másik szempont vizsgálata kapcsán felhívja a figyelmet a 18/2008. (III. 12.) AB határozatban kifejtettekre. A szervező maga is szimbolikusnak minősítette a kezdeményezést, ami arra enged következtetni, hogy annak benyújtása során nem az vezérelte, hogy a kérdésben állásfoglalásra készítse a választópolgárokat. Bár a kérdés tárgya lényeges jogalkotási tárgykört érint, ez azonban nem jelenti azt, hogy egyben olyan kérdés lenne, amelynek népszavazás útján való megváltoztatása a polgárok jogait és kötelezettségeit hosszú távon határozná meg, alapvető befolyással bírna a társadalmi életre, a polgárok életviszonyaira, vagy összefüggésben állna valamely alapjoggal. Ennek alapján álláspontja szerint a kérdés nem összeegyeztethető az Alaptörvényben megfogalmazott azon rendelkezéssel sem, amely szerint a népszavazás a demokratikus hatalomgyakorlás kivételes formája lenne. Mindezek alapján a kezdeményezés tiltott tárgykörbe ütközik, másrészt a népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével ellentétes és ez sérti a Ve. szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét, ezért javasolja, hogy a kérdés hitelesítését a Bizottság tagadja meg.

Dr. Litresits András NVB tag: Döbbenetesnek és szégyenletesnek tartja azt a gyakorlatot, hogy népszavazási kezdeményezéseknél a szervezőt nem hallgatják meg. Az a felvetés, hogy szimbolikusnak nevezte a szervező a kérdést, nem elutasítási indok. A kérdés nem megbotránkoztató és nem személyi kérdés, ez félremagyarázása a tiltott tárgyköröknek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Nem ért egyet az előterjesztéssel, minden eleme hibás. Felsorolja helyesen, hogy mi a személyi kérdés a jogszabályok szerint, de ez nem személyi kérdés. Egyik felsorolt elemnek sem felel meg. Fontosnak tartja, hogy a

Nemzeti Választási Bizottság aszerint válogatna a népszavazási kérdések között, hogy a Bizottság tagjai fontosnak tartják-e az ország szempontjából azt a kérdést. Minden politikai erő számára más a fontos kérdés. Most olyan kérdéstről van szó, mely mindenképpen alkotmányos, törvényes, ezért nem támogatja a határozattervezetet.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Egyetért a határozattervezettel és kiemeli [12] pontot, amely idézi a Kúria egyik korábbi döntését a személyi kérdéstről. A [22] pontban a miniszterelnök javadalmazását részletezi a határozattervezet és az egyéb javadalmazások mellett kiemeli a személyi juttatások rendszerét, melyet át kellene alakítani egy eredményes és érvényes népszavazás útján. A [17] pontban a másik négy közjogi méltóságot is felsorolja a határozattervezet, akiket ugyanez a személyi juttatás megillet, tehát ez egy önkényes, diszkriminatív népszavazási kérdés lenne.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: A határozattervezet korrekten sorolja fel, hogy mi az, ami személyi és szervezetalkítási kérdés. Ez a típusú egészségügyi ellátás igénybevételével kapcsolatos juttatás és az erre vonatkozó kérdés nem tartozik ebbe a felsorolásba. Az a kúriai mondatrész, amit a [12] pont tartalmaz, önmagában lebegő mondat és nem érv a kérdés ellen. A határozattervezet [33] pontja levezet egyfajta szimbolikus jelentés miatti elutasítási okot. Mélyen egyetért azzal, hogy minden egyes népszavazási kezdeményezésnek van szimbolikus jelentősége, de önmagában ez nem lehet elutasítási ok, a szövegből kell kiderülnie, hogy az visszaélészerű. Ezt akkor is aggályosnak tartja, ha a Bizottság a határozattervezetet támogatná.

Dr. Fábrián Adrián NVB tag: A döntési javaslattal egyetért, de az indokolással nem, mert nem lát benne személyi érintettséget. Az egészségügyi juttatással kapcsolatban annak kiemelt és térítésmentesen igénybevételének megszüntetését célozza a kérdés, de a szövegből ez nem egyértelmű.

Dr. Litresits András NVB tag: Aggályosnak tartja, hogy a szervező nyilatkozatának olyan nagy jelentőséget tulajdonítanak, hogy percekig beszélnek róla, de az ülésen nem hallgatják meg. Nem ért egyet Fábrián Adriánnal, a miniszterelnököt megillető juttatás elvéről van szó, a miniszterelnök mint állampolgár megkaphatja azt az ellátást, ami minden más magyar állampolgárnak jár. A kérdés egyértelmű.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja. Egyértelműségi aggályt nem tartalmaz a határozattervezet. Az, hogy egy adott személy tekintetében nem lehet népszavazási kérdést feltenni, az a rendeltetészerű joggyakorlás tekintetében értelmezhető. Nem az ország sorsát érintő legfontosabb kérdés az, hogy egy személy, vagy néhány személy milyen egészségügyi ellátást kap. Hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a hitelesítés tárgyában hozott döntése a konkrét kérdéstről való döntést jelent és nem az egyes tagoknak az egészségüggyel kapcsolatos álláspontjának kifejtését. A szervező nyilatkozatát a Kúria döntése alapján értékelniük kell, hiszen a benyújtás körülményeit is vizsgálniuk kell a rendeltetészerű joggyakorlás vizsgálatakor. Ebben a nyilatkozatban arra utalt, hogy szimbolikus a kezdeményezése és fel szeretné

hívni az egészségügy helyzetére az állampolgárok figyelmét. Figyelemfelhívó népszavazást az Alaptörvény és az Nsztv. nem ismer. Szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen, 5 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a miniszterelnököt megillető juttatások körébe ne tartozzon egészségügyi ellátás?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

4. Magyar Szocialista Párt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Az azonos szervező által benyújtott kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy a minisztert megillető juttatások körébe ne tartozzon kiemelt egészségügyi ellátás?”

Greckó Anita NVI főosztályvezető-helyettes: Szervező ezt a népszavazási kérdést is meghatalmazott útján október 17-én nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi feltételeknek megfelelt, ezért a Nemzeti Választási Iroda elnöke a Nemzeti Választási Bizottság elé terjesztette.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Felkéri dr. Lugossy-Sági Krisztinát a határozattervezet ismertetésére.

Dr. Lugossy-Sági Krisztina NVB tag: A miniszterek jogállásával kapcsolatos alapvető rendelkezéseket is az Alaptörvény tartalmazza, a részletes jogállási szabályok a Ksztv.-ben találhatóak. A Ksztv. általános rendelkezései a minisztert szintén az állami vezetők, azon belül a politikai vezetők közé sorolja. A Ksztv. III. Fejezetében találhatóak a miniszterre vonatkozó részletes szabályok. A 75. § (1) bekezdése felhatalmazást ad a Kormánynak, hogy rendeletben szabályozza többek között a miniszter juttatásait. A Ksztv. felhatalmazása alapján kiadott, az állami vezetői juttatásokról szóló 27/2015. (IX. 21.) Kormányrendelet 7. §-a rendelkezik az állami vezetők kiemelt egészségügyi ellátásáról. Eszerint az állami vezető térítésmentes kiemelt egészségügyi ellátásra jogosult. A korábbi Alkotmányban rögzített követelmény, amit az Alaptörvény is fenntartott, hogy országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet. A Kúria indokolása szerint, amikor a törvény a Kormányt jogalkotásra hatalmazza fel, akkor a törvényhozás egyben arról is dönt, hogy a kérdés rendezése a továbbiakban nem az Országgyűlés, hanem a végrehajtó hatalom hatáskörébe tartozik. A Kúria szerint a népszavazásnak a hatalomgyakorlásban az Alaptörvény szerint betöltött komplementer jellegével nem fér össze, ha országgyűlési felhatalmazás alapján a Kormány, vagy annak tagja hatáskörébe tartozó kérdésben népszavazás dönthető. Az Országgyűlés saját akaratából lemondott a miniszterelnök kivételével az állami vezetők illetményen kívüli juttatásának szabályozásáról. E juttatásokra vonatkozó döntés népszavazás útján történő kikényszerítése a végrehajtó

hatalom hatáskörébe tartozó jogalkotói hatáskör elvonását jelentené, így a népszavazási kérdés nem felel meg az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdésében foglalt követelményeknek. Azzal kapcsolatban, hogy a szervező joggyakorlása összeegyeztethető-e az országos népszavazás alkotmányos céljával és rendeltetésével ugyanazt tartja irányadónak, melyet az előző kérdésnél elmondott.

Dr. Litresits András NVB tag: Továbbra sem ért egyet azzal, hogy a szervező részére nem adott a Bizottság hozzászólási lehetőséget. Nem támogatja a határozattervezetet és azt az indokolást, hogy nem tartozik a kérdés az Országgyűlés hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az Országgyűlés jogalkotása univerzális, mindenkinek fölött áll. A jogalkotási törvény is szabályozza, hogy hogyan lehet hatályon kívül helyezni egy kormányrendeletet.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: További hozzászólás nincs, a vitát lezárja és szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 6 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy a minisztert megillető juttatások körébe ne tartozzon kiemelt egészségügyi ellátás?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

5. Magyar Szocialista Párt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Az azonos szervező által benyújtott kérdés:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy az államtitkárt megillető juttatások körébe ne tartozzon kiemelt egészségügyi ellátás?”

Greckó Anita NVI főosztályvezető-helyettes: Szervező meghatalmazott útján ezt a kérdést is október 17-én nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz 30 támogató választópolgár aláírását csatolva. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt, ezért a Nemzeti Választási Iroda elnöke a Bizottság elé terjesztette.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A kiküldött tervezetnek megfelelően kéri a Bizottságot, hogy a kérdés hitelesítését tagadja meg. Az előző határozatban foglalt érvelés az Országgyűlés hatásköre, illetve a rendeltetészerű joggyakorlás tekintetében változatlanul fennáll. További egyértelműségi problémát is felvet a kérdés, hiszen az államtitkár fogalom nem egységes alkalmazású fogalom, így a választópolgári egyértelműséget a kérdés nem elégíti ki. Kéri a Bizottságot, támogassa a határozattervezetet.

Dr. Litresits András NVB tag: Minden államtitkár államtitkár. Az egészségügyi ellátás az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek közzé tartozik. Annak az elutasítási

indoknak, amely azon alapul, hogy a szervező szimbolikusnak tartja a kezdeményezést, nincs jogszabályi alapja. A kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Az Alaptörvény világosan megmondja, hogy milyen kérdés lehet népszavazás tárgya és egyben azt is, hogy milyen kérdésekben nem lehet országos népszavazást tartani. Ez utóbbi felsorolásban nem szerepel az, hogy amit a Nemzeti Választási Bizottság nem tart fontosnak. Nem dolgozunk, hogy ezt megítéljék. A szimbolikus a magyar nyelv szabályai szerint nem azt jelenti, hogy nem vették komolyan a benyújtók ezt a kérdést, hanem épp a fontosságát, jelentőségét igyekeztek ezzel a jelzővel kifejezni.

Dr. Litresits András NVB tag: Azt, hogy fontos, vagy nem fontos, a népszavazás eldönti.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: További hozzászólás nincs. Korábban is hangsúlyozta, hogy a kérdés nem az egészségügy általános helyzetéről szól és a tagok nem az egészségüggyel kapcsolatos véleményüket fejezik ki, hanem a konkrét kérdés kapcsán arról döntenek, hogy az népszavazásra bocsátható-e, megfelel-e a népszavazás alkotmányos rendeltetésének. A vitát lezárja és szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 7 igen, 6 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy az államtitkárt megillető juttatások körébe ne tartozzon kiemelt egészségügyi ellátás?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: További napirendi pont nincs, köszöni a részvételt. Az ülést bezárja.

k. m. f.

Dr. Rádi Péter
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke